

4.14 Short and long forms

Careful Speech 	Short Forms	
Verbs		
tha [ha:]		[ha], [h]
a bheil [ə vel]	bheil	[vel]
chan eil [xa N'el]	'n eil	[N'el]
gu bheil [gə vel]	g' eil	[gel]
bha [va:]		[va], [v]
an robh [əN Rɔ]		[ə Rɔ], [Rɔ]
bithidh [bi.ɪ]	bidh	[bi]
bhitheas [vi.əs]	bhios	[viəs], [vəs]
bhithinn [vi.ɪN']	bhinn	[viN']
bhitheadh [vi.əɣ]	bhiodh	[vjɣɣ] [vəɣ]
bhitheamaid [vi.əmɪdʲ]	bhiomaid	[vimɪdʲ]
chì [çi:]		[çi]
chunnaic [xuNɪgʲ]	chunna	[xuNə]
faighinn [fajɪN']		[faiN']
thàinig [ha:nɪgʲ]	thàna	[ha:nə]
tighinn [ti.ɪN']		[tiN']
ràinig [ra:nɪgʲ]	ràna	[ra:nə]
nì [ni:]		[ni]
dèan [dʲian]		[dʲɛn]
rinn [rɪɪN']		[rəN']
théid [he.ɪdʲ], [he:dʲ]		[hedʲ]
thubhairt [hu.əRʲdʲ]	thuir	[huRʲdʲ]

Blas na Gàidhlig - The Sounds

Careful Speech 	Short Forms	
Prounons & Nouns		
mi [mi:]		[mi]
mise [mɪfə]	mis'	[mɪf]
thu [u:]		[u]
thusa [usə]	thus'	[us]
e [ɛ:]		[ɛ], [a], [ə]
i [i:]		[i] [ɪ]
ise [ɪfə]	is'	[ɪf]
sinn [ʃi:ɪNʲ]		[ʃɪNʲ]
sibh [ʃɪv]		[ʃɪv] [ʃu]
sibhse [ʃi:vʃə]	sibhs'	[ʃi:ʃə] [ʃɪvʃ]
iad [ɪəd]		[əd]
iadsan [ɪəpsən]		[əpsən], [a:sən]
coltach [kɔLdəx]		[kɔLəx]
té [tʰe:]		[tʰe]
té eile [tʰe: elə]	téile	[tʰe:lə]
smaointinn [smɔw:ɪdʲɪNʲ]	smaoint'	[smɔw:ɪdʲ]
tuigsinn [twɪgʲɪNʲ]	tuigs'	[twɪgʲ]
urrainn [uRɪNʲ]	urra	[uRə]

Careful Speech	Short Forms				
Prepositions					
▶ agam [agəm]	a'm		[əm]		
agad [agəd]	a'd		[əd]		
agad-sa [agədʂə]			[agəsə]		
againn [agɪNʲ]			[aNʲ]		
'gam [gam]	[gəm]		[ɣəm]		
'gad [gad]	[gəd]		[ɣəd]		
'ga [ga:]	[ga]	[gə]	[ɣa]	[ɣə]	
'ga h- [ga: h]	[ga h]	[gə h]	[ɣa h]	[ɣə h]	
'gar n- [ga:r n]	[gar n]	[gər n]	[ɣar n]	[ɣər n]	
'gur n- [ga:r n]	[gar n]	[gər n]	[ɣar n]	[ɣər n]	
'gan [ga: n]	[ga n]	[gə n]	[ɣa n]	[ɣə n]	
▶ air [ɛrʲ]			[ərʲ]		
ort-sa [ɔRʲdʂə]			[ɔRʲə]		
▶ ann [auN]			[aN]		
innte [ĩ:N'dʲə]			[ĩN'dʲə]		
'nam	[nam]	[nəm]	'am [əm]		
'nad	[nad]	[nəd]	'ad [əd]		
'na [na:]	[na]		[nə]		
'na h- [na: h]	[na h]		[nə h]		
'nar n- [na:r n]	[nar n]		[nər n]		
'nur n- [na:r n]	[nar n]		[nər n]		
'nan [na: n]	[na n]		[nə n]		
▶ de [dʲɛ]/[də]	dhe, a		[ɟɛ], [ə]		
dhiot [ɟiəhd]			[ɟiɦd]		
dhiubh [ɟu:] ~ [ɟiəv]			[ɟəv]		

Blas na Gàidhlig - The Sounds

▶ leam [lɔum] ~ [lu:m]		[ləm] ~ [lum]
leibh [lʲiv]		[ləv]
leotha [lɔ.ə]	leo	[lɔ]
▶ do [də]	dha, a	[χa], [ə]
dhomh-sa [χɔ̃:sə]		dhomh [χɔ̃]
dhut-sa [χuhdsə]		[χusə]
dha [χa:]		[χa]
dhi [χi:]		[χi]
dhuinn [χwiNʲ]		[χiNʲ]
dhuibh [χwiv]		[χəv]
dhaibh [χaiv]		[χav]
▶ gu [gu]/[gɔ]		[gə]/[χɔ]
mu [ma]		[mə]
rium [rʲɔum] ~ [rʲu:m]		[rʲəm] ~ [rʲum]
rinn [rwiNʲ]		[riNʲ]

Careful Speech		Short Forms
Numbers		
▶ aon [ũ:n]		[ũ]
deug [d'iag]		[d'ig]
ceud [k'iad]		[k'id]
cóignear [ko:g'nær]		[ko:g'ær]
seachdnar [ʃɛxgnær]		[ʃɛxgær]
ochdnar [ɔxgnær]		[ɔxgær]
Other Words		
▶ an-dé [əN ⁱ d'ie:]		[ə'N ⁱ e:]
an-diugh [əN ⁱ d'iu]		[ə'N ⁱ u]
an do [əN də]	na	[nə]
ann an [auN əN ⁰]		[aNə N ⁰] [əNəN ⁰]
anns an [auNs əN ⁰]	anns an, san, sa	[asəN ⁰] [səN ⁰] [sə]
anns na [auNs nə]	sna	[snə]
▶ an-raoir [əN'Rɣir ⁱ]	raoir	[ə'Rɣir ⁱ] [Rɣir ⁱ]
an-seo [əN ⁱ ʃɔ]	a-seo, ana-sheo	[ə'ʃɔ] [anə'hjɔ]
an-sin [əN ⁱ ʃin]	a-sin, ana-shin	[ə'ʃin] [anə'hin]
an-siud [əN ⁱ ʃid]	a-siud, ana-shiud	[ə'ʃid] [anə'hid]
a-rithist [ə'r'i.ɪd ⁱ]	a-rìs	[ə'r'i:ʃ]
ath bhliadhna [a vliəNə]		[afləN]
càite [ka:hd'ə]	càit, cà	[ka:d ⁱ] [ka:]
càite an do [ka:hd'ə əN də]	cà na	[ka: nə]
carson [kaR'sɔn]	c'on	[kɔn]
co-dhiù [kə'ju:]		[k'ju:]
ged nach [gad nax]		[ga nax]
gun do [gəN də]	gun a	[gəN ə]
mar gun... [mar gən]		[magən]
nuair a [Nuər ⁱ ə]		[Nər ⁱ ə], [ər ⁱ ə]

Page 299

4.15 Yet more exercises

 Exercise 109.

- 01 Tha a athair às an Òban agus tha iad a' dol ann a-nochd.
- 02 Bha uinneagan na h-eaglaise àrd briste on oidhche ud.
- 03 Cha bhi e toilichte idir 's tu a' bualadh a òrdag cho cruaidh.
- 04 Is urrainn dhut maille a chur air le bhith a' cur seo an-sin.
- 05 Leum e a-mach air an uinneag agus chan fhaca e an cù.
- 06 Thàinig i an-seo an-diugh is chan fhalbh i gu DiSathairne.
- 07 Thig an-seo is chì thu a' bhó as motha a chunnaic thu a-riamh!
- 08 A Ailig, am faca e an trod a bha eatarra an-seo dà bhliadhna air ais?
- 09 Bu àbhaist dhomh a dhol ann ach sguir mi dheth dà latha air ais.
- 10 Dé an dath a tha air na cait bheaga a fhuair thu an-raoir?

🐼 Exercise 110.

- ▶ [b] bi baLəx brɔ:nəx aNəm bohan bujə
- ▶ [t] tuŋɪ N tahərʲ tu:rəx taNəsg tanə
- ▶ [tʲ] tʲilɪŋʲ tʲeʃdʲənəs tʲiəvɪ tʲirəm ɛrʲ tʲenə tʲe
- ▶ [d] du:Nʲɪ N dʊNʲə dʊuN dɔrəs aNəN dʊn'dɔ:.ɪLʲ
- ▶ [dʲ] xa dʲe:dʲ dʲiəgɛrʲə dʲu:dʲ dʲes ɛrʲ dʲu:ra
- ▶ [kʲ] kʲaNɪʧɪ kʲɛhəRNəx kʲiəLəx kʲɛ:ʧŋʲ ɛrʲ kʲɛhb kʲiənal
- ▶ [g] gɤdʲɪ s gLanɪ ɡɔrɪ ɡruəməx ɡuɡə ɡagəx
- ▶ [gʲ] ɡʲu:LɪNʲɪ ɡʲiLʲə ɡʲiər ɡʲu.ɪʃ nə ɡʲaLɛɡʲə ɡʲilə
- ▶ [N] Nɔxɣɪ Na:bɪ Na:rʲəx aNə Na:hdʲɪʧən Nʊ:və dʊ:Nan
- ▶ [Nʲ] Nʲi.ɪ Nʲi:.an ə NʲɛrɪNʲ Nʲihən ɛɡʲ ə Nʲe:Lʲ
- ▶ [L] Laj Lʊ:xan La:dʲɪrʲ Lʊ:vər sə Lagan Lurəx La.a
- ▶ [Lʲ] Lʲɛnɪ kaLʲəx nə kɤLʲə rʲi ɡʲiLʲə Lʲeʃɡʲɪ trɔ Nʲe:Lʲ
- ▶ [R] Re:bɪ Rʲɤ:.əL Rɔ:məx Radan Rag Riəvəx ɛrʲ Ra.əd Re:
- ▶ [r] [rʲ] xurʲ mə ri:vɪNʲ riəvəx kʲi:rʲ ʲɛrɛɡ ɛrʲ ɔrʲ əN dɔrɪʃ
- ▶ [x] xa xan ə xu:Rʲdʲ nax Rɔ xas xroum xɔ bɔxɡ
- ▶ [ʧ] ʧi: ʧe:l i ʧu:Ns ɡə vel ə ʧa:RNag ʧu:Nʲ ɡle: ʧɔ:.əx
- ▶ [ɣ] ɣLan ə ɣauNɛrʲ mɔɣal ə ɣa: ɣʊ:Lag ɣɔrɔm ɣʊiNʲ
- ▶ [ʤ] [ʤ] ʤu:LɛNʲ mə ʤɛrɛɡəN ɡle: ʤu:dʲ da: ʤe:dʲag ʤiər gu ʤaLə

Blas na Gàidhlig - The Sounds

Exercise 111.

☑		fjū:NLəɣ fadə		
	ɔ:Rdag	kɔLɔgag	~	maxg ə Nabə
			ma:rʔI adə	Lu:dag veg
☑			maxg əN	
			tradiɣ	
		baLavag	əŋ guNə fadə	Lu:dag veg ə
			~	Nɛr'ɛgʔɪdʲ
			Nʔiɣgʔ əN	
			tradiɣ	
☑		tɔLɔgag	k'aNə'fed	kʁihd'ag
☑		sg'aLabag	gʔiL'ə fadə	pLw:sgag

Exercise 112. ▶

gog gog gag ga:g	gɔ:rag gɔ:rag	fɛrəman farəman
krā:g krā:g	xuʔɪl'i: xuʔɪl'ɔ:	mō: mō:
af af	hĩ hõ hõ	megʲ megʲ
mĕ mĕ	Ra:xg Ra:xg	faj:
mjäũ mjäũ	gulag gulag	vā:g vā:g
gog ə ɣujə ɣujə	gug gu:g	uio hõ
du:Rd du:Rd	ʃu'xu: ʃu'xu:	grōsd grōsd